

دست مداح جوان را در دست
پیر غلامان بگذاریم

حاج رضا یعقوبیان
از ستایشگران مشهد
صفحه ۶

زندگی
بر مدار اسلام!

حجت الاسلام سیدجلال
موسویان، کارشناس معارف اسلامی
صفحه ۲

شماره ۵۸ - سه‌شنبه ۲۱ آذر ۱۳۹۶ - ۲۳ ربیع‌الاول ۱۴۳۹

www.gudsonline.ir

معرفت به مداحی مهم‌تر از علم ستایشگری است

مهدی اکبری از مسئولیت سنگین مداحان اهل بیت (علیهم‌السلام) می‌گوید

صفحات ۴ و ۵

قرآن

عبادت فقط برای خدا

سوره مبارکه حجر

پیامبر

پیامبر صلوات الله علیه و آله و سلم رحمه للعالمین است

سیدعلی امامیان، پژوهشگر دینی

۱
۲
۳
۴
۵
۶
۷
۸
۹
۱۰
۱۱
۱۲
۱۳
۱۴
۱۵
۱۶
۱۷
۱۸
۱۹
۲۰
۲۱
۲۲
۲۳
۲۴
۲۵
۲۶
۲۷
۲۸
۲۹
۳۰
۳۱
۳۲
۳۳
۳۴
۳۵
۳۶
۳۷
۳۸
۳۹
۴۰
۴۱
۴۲
۴۳
۴۴
۴۵
۴۶
۴۷
۴۸
۴۹
۵۰
۵۱
۵۲
۵۳
۵۴
۵۵
۵۶
۵۷
۵۸
۵۹
۶۰
۶۱
۶۲
۶۳
۶۴
۶۵
۶۶
۶۷
۶۸
۶۹
۷۰
۷۱
۷۲
۷۳
۷۴
۷۵
۷۶
۷۷
۷۸
۷۹
۸۰
۸۱
۸۲
۸۳
۸۴
۸۵
۸۶
۸۷
۸۸
۸۹
۹۰
۹۱
۹۲
۹۳
۹۴
۹۵
۹۶
۹۷
۹۸
۹۹
۱۰۰

محسن اسماعیلی، عضو مجلس خبرگان رهبری در یکصدوپنجاهمین جلسه شرح و تفسیر نهج البلاغه، گفت: باید از هر کاری که موجب تفرقه و درگیری می شود، اجتناب کرد؛ همان گونه که قرآن کریم از ما خواسته است که حتی در اعتصام بحبل الله و آویختن به ریسمان الهی نیز با هم باشیم و تک تک و متفرق عمل نکنیم. اساسا قرآن فهمیده می شود که اصلی ترین هدف از ارسال رسل و انزال کتب و از جمله فرستادن رسول خاتم و نزول قرآن کریم، رفع اختلافات بشر و همسوسازی انسان ها در حرکت به سوی مقصد واحد، یعنی عبادت خدا و کسب کمال و معرفت است.

وَإِن مِّنْ شَيْءٍ إِلَّا عِنْدَنَا خَزَائِنُهُ وَمَا نُنزِّلُ إِلَّا بِقَدَرٍ مَّعْلُومٍ؛ هیچ چیز نیست مگر آن که گنجینه آن نزد ماست، و ما جز به قدر معلوم آن را فرو نمی فرستیم. (حجر / ۲۱)

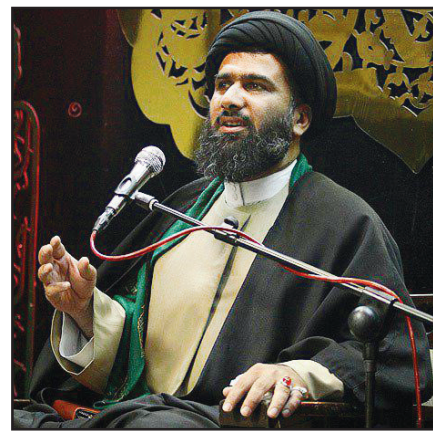
رحمت خدا اندازه دارد، مثل بزها اندازه از شما نمی پرسد که هر چه بیشتر بگویید برای او بهتر باشد ولی خیاطها کاری به زبان شما ندارند، اگر به آنها بگویید اندازه دور کمر شما ۵۰ سانت بیشتر نیست او نمی پذیرد بلکه او خودش اندازه می گیرد، خداوند هم دقیقا همین طور است با اندازه کار می کند، یعنی رحمت و عزت و آبرو و رزق را به اندازه می دهد، اندازه ها را هم از زبان شما نمی شنود بلکه نگاه به عمل و رفتار و کردار شما دارد، بنابراین هر کس که عزت و آبروی بیشتری می خواهد بسم الله، یعنی به جای آن که فقط دست به دعا شویم باید به عمل روی آوریم.

زندگی بر مدار اسلام!

حجت الاسلام سید جلال موسویان، واعظ و کارشناس معارف اسلامی

به عنوان الگو مطرح است. لذا پیامبر هیچ چیزی ندارد بخواهد جدای از مردم باشد. چه خلوت او و چه جلوت او همه یکی است. در یک جای دیگری در قرآن کریم می فرماید: از کافران الگو و اسوه نگیرید چون شما را به منجذاب فساد می رسانند. ما برای این که پیامبر اکرم را الگوی خودمان قرار بدهیم خداوند سه شرط گذاشته است؛ شرط اول این است امید به خدا داشته باشیم. پیامبر عظیم الشان اسلام را الگو قرار بدهید به این شرط که امید به خدا داشته باشید. حالا امید به خدا چیست؟ این است که در تمامی حالت هایی که زندگی می کنید، خدا را فراموش نکنید. از یاد خدا غفلت نکنید. این امید به خدا خیلی موضوع مهمی است که خداوند در یکی دیگر از آیات سوره احزاب به پیامبر می فرماید تو مشیری پیامبر؛ مبشر یعنی بشارت بده. پیامبر می فرماید بالاترین درجه ایمان به خدا امید به خدا داشتن است. لذا از این جهت است که ناامیدی و یأس یکی از بزرگ ترین گناها به شمار می رود. خداوند همه گناهان را می بخشد جز یأس و ناامیدی؛ و دومین شرط که پیامبر را الگو قرار بدهید، اعتقاد به روز قیامت است؛ خداوند قرآن نامه ادیان را بر سه اصل توحید، نبوت و معاد گذاشته است. اینجا خداوند در قرآن تاکید می کند اگر پیامبر را می خواهید الگوی خودتان قرار بدهید و تو را به عالی ترین درجه برساند، باید اعتقاد به روز معاد داشته باشید. حالا خود معاد چیست؟! معاد یعنی تجسم اعمال. این که انسان ها تمام کارها و افعالی که انجام می دهند، بداندند و این آگاهی را داشته باشند که باید در روز قیامت پاسخ دهند. اگر معادی نباشد انسان اعمالی را که انجام می دهد از جمله عفت عمومی، عفت فردی، حیای عمومی و حیای فردی، در جامعه ما زیر سوال می رود. اگر معاد موجودیتی نداشته باشد لزومی به حفظ عفت و حیا و صداقت نیست. لذا معاد لزوم اعتقادی است که در باطن انسان برای الگوپذیری پیامبر قرار دارد. سومین نکته ذکر کثیر است. می فرماید شرط سوم این است باید ذکر کثیر داشته باشید که پیامبر الگوی رفتاری شما باشد. حالا ذکر کثیر چیست؟ ذکر کثیر را امام صادق (علیه السلام) می فرماید: ذکر تسبیحات مادرمان حضرت زهراست. امام رضا (علیه السلام) فرمودند همان طوری که فرزندانمان را امر به اقامه نماز می کنیم مکلف به ادای تسبیحات حضرت زهرا (علیه السلام) نیز بکنیم؛ چون ملاک سعادت انسان ها، ذکر کثیر است. امام صادق (علیه السلام) ملاک بدبختی و شقاوت را ترک ذکر کثیر می دانند. لذا هر کسی نمی تواند ادعا کند الگوی من پیامبر است. ما در جامعه هیئت های مذهبی داریم که اکثرا می گویند من نوکر امام حسین (علیه السلام) و نوکر امیرالمؤمنینم. اگر کسی قرار باشد نوکر رسول خدا (صلی الله علیه و آله) و مرید اهل بیت (علیهم السلام) باشد این سه خصوصیت را باید در امور زندگی اش داشته باشد؛ امید به خدا را کسی دارد که نماز اول وقت می خواند. اعتقاد به آخرت را کسی دارد که دروغ نگوید. و ذکر کثیر را کسی در دستور کار زندگی اش دارد که بتواند به مردم خدمت کند.

بازتاب های «چهارده» را در اینجا بخوانید. منتظر پیشنهادها و انتقاداتان هستیم.

عزیزا آزاد: به نظر می رسد در رسانه های مذهبی که پر توی از رسانه های جریان انقلابی هستند بهترین اقدام، توجه به بیانات رهبر معظم انقلاب است. از این جهت این نکته مطرح می شود که تقریبا تمامی نکات و راهبردهای اصلی یک رسانه توسط رهبر معظم انقلاب طی سال های گذشته مطرح شده؛ در این صورت است که یک رسانه مذهبی می تواند اثر گذاری جدی در جامعه داشته باشد.

فاطمه نورایی: به نظر بنده و از آنجایی که هیئت های مذهبی یکی از مردمی ترین نهادها در جمهوری اسلامی هستند، بهترین راه تبلیغ هیئت ها، استفاده از ظرفیت مردمی و خود اعضای هیئت است و رسانه های رسمی و خبرگزاری ها اثر گذاری کمتری در این زمینه دارند.

کیبوتر حرم: بهترین رویکرد برای رسانه ها و هیئت های مذهبی توجه به نیروهای جوان و انقلابی است. البته نکته مهمی که وجود دارد این است که باید معارف اسلامی و انقلابی به صورت کامل به جوانان منتقل شود تا در کنار شور و جوش انقلابی، بصیرت و آگاهی لازم نیز در بین جوانان به وجود بیاید.

امیر عرب: رسانه مذهبی باید سرمشق بقیه رسانه ها باشد؛ شما در هفته نامه چهارده عملکرد و رفتار از هر قشر و گروه خاصی عمل می کنید و بیش از حاشیه به متن می پردازید و این همان چیزی است که مخاطبان به دنبال آن هستند.

کریم کاشفی: از اواسط نشر هفته نامه شما به مخاطبان این نشریه ملحق شدم مشکلی که بنده و برخی دوستان - که معمولا علاقه مند رسانه های مذهبی هستند - داریم، عدم دسترسی مناسب به این هفته نامه است. ان شاء الله با راهاندازی کانال تلگرامی یا اشتراک اینستاگرامی بیش از پیش با مخاطبان همراهِ باشید.

یکی از نکات بسیار لازم و مهم امروز، جلوگیری از خرافه نگاری و القای شبهه در جامعه دینی و بصیرت افزایی نسبت به این حربه جدید دشمنان است؛ رسانه در دنیای امروز صاحب یک نفوذ بسیار قوی در ذهن جوامع بشری است و اگر در مسیر هدایت بشری به سوی حق تعالی باشد، قطعا صاحب دو ویژگی قرآنی می شود؛ اول لذت زندگی الهی دنیوی و دوم نعمت بی پایان آخرتی. هفته نامه چهارده منبعث از نام اهل بیت (علیهم السلام) دارای چنین ویژگی است و می تواند در هدایت جامعه به سوی مدینه فاضله نبوی بیشتر اثر گذار باشد و سیر رسیده عملی و علمی اهل بیت (علیهم السلام) را برای اتحاد جامعه تبیین کند. تبلیغ تفکر قرآنی و ترویج قرآن دانی به جای قرآن خوانی می تواند این هفته نامه را ویژه کند و جامعه آگاه هرگز گرفتار خرافات نمی شود. اهل بیت (علیهم السلام) با اخلاق قرآنی در جامعه دنبال پیاده کردن الگوی الهی و انسانی بوده اند که با دعوت مردم به عمل به چنین رفتارهایی، جامعه قطعا از هنجارشکنی فردی و اجتماعی دور می شود. اکنون به این باور رسیده ایم که رسانه ابزاری بسیار قوی در انتقال و تبیین معارف دینی و اسلامی است و هر آنچه که ما مدغغه داریم به گوش عامه مردم برسد.

حجت الاسلام ابراهیم بهاری: یکی از نکات بسیار لازم و مهم امروز، جلوگیری از خرافه نگاری و القای شبهه در جامعه دینی و بصیرت افزایی نسبت به این حربه جدید دشمنان است؛ رسانه در دنیای امروز صاحب یک نفوذ بسیار قوی در ذهن جوامع بشری است و اگر در مسیر هدایت بشری به سوی حق تعالی باشد، قطعا صاحب دو ویژگی قرآنی می شود؛ اول لذت زندگی الهی دنیوی و دوم نعمت بی پایان آخرتی. هفته نامه چهارده منبعث از نام اهل بیت (علیهم السلام) دارای چنین ویژگی است و می تواند در هدایت جامعه به سوی مدینه فاضله نبوی بیشتر اثر گذار باشد و سیر رسیده عملی و علمی اهل بیت (علیهم السلام) را برای اتحاد جامعه تبیین کند. تبلیغ تفکر قرآنی و ترویج قرآن دانی به جای قرآن خوانی می تواند این هفته نامه را ویژه کند و جامعه آگاه هرگز گرفتار خرافات نمی شود. اهل بیت (علیهم السلام) با اخلاق قرآنی در جامعه دنبال پیاده کردن الگوی الهی و انسانی بوده اند که با دعوت مردم به عمل به چنین رفتارهایی، جامعه قطعا از هنجارشکنی فردی و اجتماعی دور می شود. اکنون به این باور رسیده ایم که رسانه ابزاری بسیار قوی در انتقال و تبیین معارف دینی و اسلامی است و هر آنچه که ما مدغغه داریم به گوش عامه مردم برسد.

حجت‌الاسلام والمسلمین مبلغی، عضو مجلس خبرگان رهبری گفت: امام صادق (علیه‌السلام) هیچگاه اجازه ندادند که مساجد شیعه جداگانه ساخته شود چون همین امر، اولین گام در جداسدن و بریده شدن و دیوار کشیدن بین شیعه و سنی بود و برای اهل سنت از حیث اجتماعی ارزش فوق‌العاده‌ای قائل بودند و اگر امام صادق (علیه‌السلام) در حال مبارزه بودند نه با اهل سنت بلکه با حکومت وقت بود که بسیاری از امامان مذاهب هم با حکومت‌ها درگیر بودند و به زندان هم افتادند.

هم جریان دارد و بین آنها منافاتی وجود ندارد. اما این که حضور طلبه شاعر یا شاعر طلبه در مجالس جا بیفتد و باعث تعجب نشود، نیاز به زمان دارد که این اتفاق در گذشته بوده و باز هم تکرار می‌شود. اگر بخواهیم با مثال دیگر، این مورد را توضیح دهم باید بگویم که بهترین راه تبلیغ شعر است چرا که تأثیر فراوانی بر مردم می‌گذارد و علاقه‌مندان به شعر شاید بیشتر از شنیدن سخنرانی باشند. چرا که همه ما، از همان ابتدای هستی با لالایی مادر با شعر آشنا می‌شویم و تا زمانی که از این دنیا برویم، با نوشتن شعر روی سنگ قبرمان، با این بعد از ادبیات عجیب خواهیم ماند. من در مقام یک طلبه شاعر، وقتی سخنرانی می‌کنم، مردم من را به چشم یک روحانی می‌بینند که گاهی شعر هم در کلامش دیده می‌شود، و وقتی هم که به عنوان یک شاعر، شروع به شعر خواندن می‌کنم، مردم من را به عنوان یک شاعری می‌بینند که لباس روحانیت بر تن دارد. از این رو، نمی‌توان منافاتی بین این دو دید که کدام یک بر دیگری سنگینی می‌کند.

از نظر شما که به واسطه درس فقه و تحصیل در حوزه، شناخت قوی تری از دین دارید، تفاوت یک شاعر آیینی طلبه و یک شاعر آیینی غیر طلبه چه می‌تواند باشد؟

یکی از ارکان سرودن شعر به ویژه شعر آیینی، شناخت کافی از شخصیت‌ها و تاریخ است. بی‌شک وقتی تاریخ را خوب بشناسی، دایره لغات بیشتر می‌شود، شخصیت‌های بیشتری را می‌شناسی و این‌ها به سرودن شعر قوی کمک خواهند کرد. مثل این می‌ماند که یک بنای خوش ذوق و با سابقه، تمام وسایل مورد نیاز اعم از سیمان خوب، کارگر خوش ذوق، سنگ و... را داشته باشد و یک بنای تازه‌کار هیچ چیزی به غیر از خود و یک کارگر نداشته باشد، قطعاً ساختمانی که توسط این‌ها ساخته می‌شود تفاوت فاحشی از هر نظر با هم دارند. این قضیه در این مورد هم صدق می‌کند. بنابراین شناخت، فاکتور بسیار مهمی است که می‌تواند حتی به شعر جهت هم بدهد و مهم‌تر این که تاریخ و شناخت شخصیت‌ها کمک می‌کند به اشتباه و انحراف هم نیفتیم.

حجت‌الاسلام سیدحسین سیدی شعر را یکی از راه‌های تبلیغ می‌داند

شعر هیئت، با شیر مادر در کامم ریخته شد

سعید سعیدی

وقتی صحبت از شاعری به میان می‌آید، شاید بیشتر مردی با مو و محاسن بلند که جز قلم چیزی در دست نگرفته و جز ادبیات به چیزی فکر نکرده است در ذهن تداعی می‌شود اما واقعیت چیز دیگری است؛ چرا که شاعرانگی محدود به قشر خاصی از جامعه نیست بلکه بخشی از وجود و جوهر انسانی است که در برخی نمود پیدا می‌کند و تجلی می‌یابد. سیدحسین سیدی نیز از جمله روحانیونی است که با کشف بعد ادبی خود، موفق شده به جرگه شاعران ملحق شود. او پس از دریافت دیپلم علوم انسانی، وارد حوزه علمیه شد و اکنون مدرک سطح چهار درس خارج فقه و اصول را دارد و در حال حاضر، در بنیاد بین‌المللی فرهنگی هنری امام رضا (علیه‌السلام) فعالیت می‌کند.

چه اتفاقی برایتان افتاد که به دنیای شعر و شاعری راه پیدا کردید؟

به اعتقاد من، شعر موهبتی است از طرف خدا که یا به صورت ژنتیک یا به صورت یک اتفاق به بنده عطا می‌شود. به بیان دیگر، این طور نیست که با شعر خواندن زیاد بتوان شاعر شد، می‌توان با این راهکار قوه شعری را تقویت کرد، اما برای شاعرانگی باید ذوق و طبع شعری را در خود داشته باشید. این قضیه در من صدق می‌کند چرا که مرحوم پدرم و مادر بزرگم هر دو اهل شعر بودند و این میراث به من هم رسید. در خاطرم هست که در دوران راهنمایی بیتی سرودم با عنوان «ای حسین ای جان ما جانان ما، ای حسین ای روح ما ریحان ما» و وقتی به پدرم نشان دادم، خیلی مرا تشویق کردند. در واقع، آنجا بود که احساس کردم توانایی سرودن شعر را دارم و این راه را ادامه دادم تا الان که در خدمت شما هستم.

حال چه شد که به شعر هیئت و آیینی علاقه‌مند شدید؟

در پاسخ به این سوال شما، باید بگویم که اگر غیر از این می‌شد جای تعجب داشت. زیرا من در محیطی بزرگ شدم که فاکتورهای تربیتی دوران ما، دعا، مناجات، محرم، سینه‌زنی و مواردی از این دست بود، بنابراین طبیعی است که باید به شعر هیئت علاقه‌مند می‌شدم و این چیز عجیبی نیست. در آن زمان، هیئت برای ما یک اصل بود، و من هم به سوی علاقه‌ام یعنی هیئت، تمایل داشتم، بنابراین نتایج آن را هم در شعرهایم وارد کردم. اگر به بیان دیگر بخواهم عنوان کنم، باید بگویم که واژه‌های شعر هیئت، با شیر مادر در کام من ریخته شد.

تعریف شما از شعر آیینی چیست؟

شعر آیینی، در واقع به هر شعری اطلاق می‌شود که ردپای فرهنگ، آداب و رسوم و سنت در آن دیده شود؛ اما همین شعر آیینی درجه‌بندی مختلفی دارد. به عنوان مثال، شعری که در وصف امیرالمومنین (علیه‌السلام) باشد و شعری که در باب توصیف قطعه‌ای از یک واقعه تاریخی هم باشد، هر دو آیینی هستند، اما به قول شاعر، هر دو جان سوزند، اما این کجا و آن کجا. شعر امیرالمومنین (علیه‌السلام) از نظر درجه‌بندی در عرش است، و شعر تاریخی در مرتبه‌ای پایین‌تر قرار دارد.

با این حساب، شما نباید به غیر از شعر آیینی و هیئت، شعر دیگری را در کارنامه خود داشته باشید؟

البته که دارم، جالب است بدانید که من کلاً با شعر عاشقانه شروع کردم و کتابی را هم با عنوان «ای کاش غزل‌های دلم چاپ نمی‌شد» را منتشر کردم که موضوع آن شعر آزاد و اجتماعی است. این طور بیان کنم که شاعر آیینی، ضرورتاً باید عاشقانه هم کار بکند، اما با این تفاوت که عاشقانه کار کردن هدف غایی او نباشد. اما اگر دقیق‌تر به شعر آیینی بنگریم، متوجه می‌شویم که شعر آیینی در کل عاشقانه است، البته عشق آن از نوع پایدار و ملکوتی و آسمانی است.

در شخصیت شما، بعد شاعرانگی تان بیشتر سنگینی می‌کند یا بعد روحانی تان؟

این روزها خیلی کم شاهد شاعر طلبه هستیم، این در حالی است که در گذشته، بسیاری از علما شاعر هم بودند یا بهتر بگویم شاعر مسلک بودند. شعر هم جزئی از زندگی است، فقه و طلبگی در شعر

تقدیم
به امام
رضا (علیه‌السلام)

دلم شوق تو را از باغ رضوان بیشتر دارد

بهشت کویت از فردوس خواهان بیشتر دارد

هوا ی روح من ابری است، آقا جان بگریانم

هوا وقتی که دلگیر است، باران بیشتر دارد

اسیر پیله خویشم، پر م از حسرت پرواز

چنین پروانه‌های شوق گلستان بیشتر دارد

تو خورشیدی اگر چه بر تمام خلق می‌تابی

ولی همسایه با همسایه، احسان بیشتر دارد

بیا دل را به آقیانوس آرام رضا بسپار

اگر دلشوره از شب‌های توفان بیشتر دارد

همیشه از دحام دست‌ها بر سفره‌ات پیداست

هر آنکس دست و دلباز است مهمان بیشتر دارد

بزرگی کن مرا کوچک حسابم کن که می‌دانم

نظر با مور، امثال سلیمان بیشتر دارد

اگر دنیا جوامم کرده، دنیای جوابی تو

که این دارالشفای درد، در مان بیشتر دارد

شفاعت کن مرا نزد خدا با آبروی خود

رضای دوست از این راه، امکان بیشتر دارد

غلامی تو را از مادرت زها طلب کردم

که مادر، نقش، در تصمیم سلطان بیشتر دارد

اگر چه عطر رضوان در جهان پیچیده با نامت

ولی فیض حضورت را خراسان بیشتر دارد

۱
۲
۳
۴

حجت‌الاسلام کاظم صدیقی در مسجد امام حسن مجتبی (ع) میدان امامت تهران تأکید کرد: اگر امروز جهاد، رزم و شهادت در جامعه به یک فرهنگ تبدیل شده، همگی برگرفته از آموزه‌های مکتب جعفری است. حدود سه میلیون حدیث از پیامبر و ائمه (ع) وجود دارد که نیمی از این احادیث از امام باقر و امام صادق (ع) است. پیامبر در بیانی فرموده که من هم زندگی و هم وفاتم برای شما خیر است. اطرافیان در این باره توضیح خواستند، حضرت فرمود: اعمال شما بر من عرضه می‌شود و من نیز وقتی در اعمال شما خیر ببینم برایتان دعا و وقتی گناه ببینم، برایتان طلب مغفرت می‌کنم.

چاپی اروپا

معرفت به مداحی مهم‌تر از علم ستایشگری است

مهدی اکبری از مسئولیت سنگین مداحان اهل بیت (ع) می‌گوید

مجتبی برزگر

وقتی حاج منصور روضه حضرت زهرا (س) را می‌خواند بیشتر دل‌باخته خواندن شد. همان روزی که حاجی «سرمايه محبت زهراست دین من» را می‌خواند. شعری که حاج مهدی معمولاً در پایان ستایشگری اش می‌خواند. «سرمايه محبت زهراست دین من، من این دین خویش را به دو دنیا نمی‌دهم.» او در سی‌ام تیرماه سال ۵۷ همزمان با ولادت امام زمان (عجل‌الله تعالی فرجه‌الشریف) در مشهد به دنیا آمد. از سال ۷۰ تا ۷۲ شروع به قرائت قرآن کریم کرد و از سال ۷۲ تا الان هم روضه خوان هیئت‌هاست. او دوست دارد همیشه صدایش کنیم همسایه دیوار به دیوار امام رضا (ع) به نوکری حضرت فاطمه زهرا (س) افتخار می‌کند و نسبت به جوانان و جامعه ستایشگری نسل جدید هم اعتقاد ویژه‌ای دارد. برخلاف بسیاری به آنها میدان می‌دهد اما در عین حال منتقد سبک‌های ابداعی و برخی نوآوری‌های غلط در مداحی هم هست. از طرفی دغدغه دیده شدن هیئت‌های مذهبی شهرستان‌ها را دارد و از تمرکززدایی رسانه‌ای و تبلیغی در هیئت‌های تهران هم گلایه می‌کند. نام حاج مهدی اکبری به گوش جوانان علاقه‌مند هیئت‌های مذهبی کشور خورده و بسیاری از شهرستان‌های مختلف هر پنج‌شنبه شب به مشهد می‌روند تا پای منبر او در هیئت علمدار بنشینند و از نوای گرم او بهره ببرند.

● دیدگاه شما در اوایل کار به مداحی چگونه بود و چه کسانی شما را در این عرصه راهنمایی و هدایت کردند؟

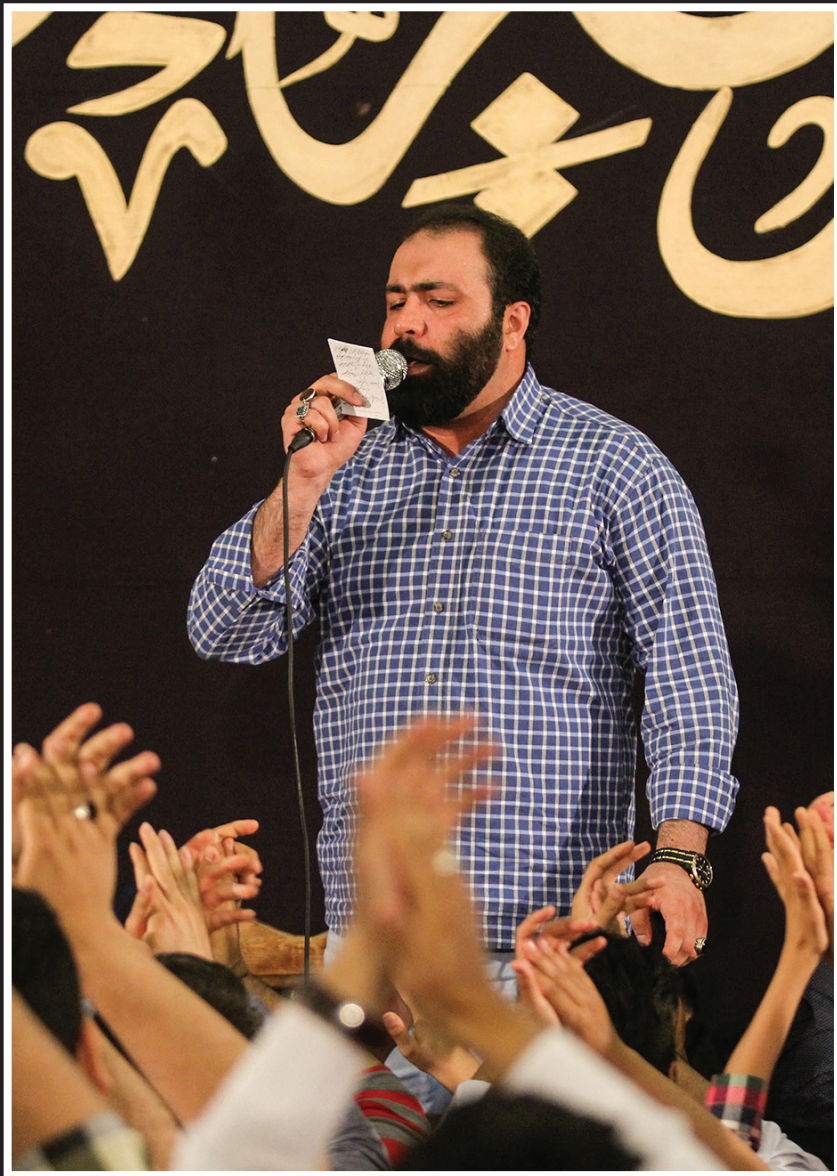
در اوایل فقط یک روضه‌خوانی معمولی بود و هیچ‌وقت قصد معروفیت و مشهور شدن نداشتم و از کودکی آرزو داشتم روزی روی صندلی بایستم و بخوانم و عده‌ای هم سینه بزنند. خیلی‌ها بنده را برای موفقیت در این مسیر هدایت و راهنمایی کردند؛ در وهله اول دعای مادرم و بعد از آن کمک عزیزمی به نام آقا رضا تختی‌چی. کم‌کم که وارد مراحل عالی‌تر عرصه مداحی شدم، خیلی‌ها در مداحی و دادن شعر و محتوای مقاتل ... بنده را یاری دادند ولی کلاس جایی نرفتم. اما ناگفته نماند به محضر استادان برجسته‌ای رسیدم و بارها هم توفیق داشتم در معیت‌شان کسب فیض کنم.

● شرایط امروز شما چقدر با زمانی که در میان مردم شناخته شده نبودید، فرق کرده است؟

بالاخره یکسری محدودیت‌هایی به وجود می‌آید. حالا یک وقتی بازگر، هنرمند یا خواننده‌ای معروف و مشهور می‌شود اما یک وقتی مداحی که پرچمدار جریان حضرت سیدالشهداست به معروفیت و محبوبیت نزد مردم می‌رسد. اینجا مسئولیت سنگین‌تر و انسان را محدودتر می‌کند. به گونه‌ای که بسیاری از موارد مباح برای مداح واجب و بسیاری از مکروه‌ها، حرام می‌شود.

● در این شرایط سخت و مسئولیت سنگین مملو از محدودیت، بسیاری دوست دارند وارد عرصه مداحی بشوند؛ شما که سال‌هاست این وادی را تجربه کردید و بین مداحان طراز اول کشور جزو بهترین‌ها هستید، چه معیارهایی را برای این مداحان نسل جدید پیشنهاد می‌کنید؟

اعتقاد دارم نام ما را روضه‌خوان بگذارند بهتر است، چراکه مداحی نام بزرگی است و به یک کشیدن آن مسئولیت‌های سنگینی را روی دوش فرد می‌گذارد. به قول بزرگان ما، مداح به کسی می‌گویند که هنگام روضه‌خواندن امام زمان را روبه‌روی خودش ببیند. برای ما یک چنین اتفاقی نیفتاده! اگر کسی که قصد ورود به این عرصه را دارد، به فکر معروفیت باشد بداند که معروفیت و محبوبیت در مداحی تنها به امضای حضرت زهراست و رسیدن به این جایگاه هم نیازمند تلاش‌ها و مراحل خودسازی ویژه است. برخی متأسفانه می‌آیند و به بنده می‌گویند می‌توانیم خدمت شما برسیم و درس پس بدهیم! در صورتی که بنده خودم شاگردی بیش نیستم به این دوستان توصیه می‌کنم خدمت بزرگان مداحی و پیرغلامان ستایشگری اهل‌بیت برسند و از آنها معرفت به ستایشگری را

حجت‌الاسلام محسن مهاجرنیا، عضو هیئت علمی پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه گفت: امام صادق (علیه السلام) وظیفه خودشان می‌دانستند که از هویت گفتمانی تشیع صیانت بکنند و این هویت گفتمانی و مکتب اهل بیت (علیهم السلام) که در آن شرایط استحاله می‌شد و اکثریت به فرات از اموی تمایل پیدا کرده بودند، حفظ مکتب اهل بیت و ایجاد تمایز و شاخص‌گذاری برای این مکتب کار بسیار مهمی بود که در این دوران حضرت انجام دادند برای این که هویت مستقل تشیع دیده شود.

مداح باید چگونه باشد؟

این که مداح، چطور مخاطب و نیاز مجلس را بشناسد، بستگی به ذکاوت و هوش او دارد، بعضی از مداحان نوع ارتباط با مردم را می‌شناسند. این کار یک نوع ذکاوت فطری می‌خواهد، بقیه‌اش هم آموختن است. مهدی اکبری در این باره می‌گوید: «عزیزان باید مطالعه کنند، به معنای اشعار مسلط باشند و مطابق فضای غالب مجلس، شعر و روضه بخوانند. مهم‌ترین آفت، از میان رفتن اخلاص است. اگر کسی به اندازه ذره‌ای به فکر خودنمایی بیفتد، اگر کمی از اخلاصش کاسته شود، کارش تمام است. از آن گذشته، عزیزان نباید برای گریاندن مردم، روضه دروغ بخوانند و نسبت‌های غلط به اهل بیت (علیهم السلام) بدهند. باید اصل مقاتل و کتب مرجع درباره اهل بیت (علیهم السلام) را مطالعه کنند و ذره‌ای از مرز واقعیت خارج نشوند. اصولا در هر کاری اگر عشق و علاقه باشد، کار به جایی می‌رسد. آدم وقتی علاقه‌مند باشد، هر سختی را تحمل می‌کند.» او اعتقاد دارد که برخی از جوانان مداح ما آن‌طور که باید و شاید نسبت به مسئولیت ستایشگری خودشان عمل نمی‌کنند: «مداحان نسل جدید ما بدانند مستمعی که می‌آید پای منبر مداح، نسبت به ثابته و ثابته‌هایی که می‌گذارد و ذهن و فکرش را درگیر می‌کند، ما مسئول هستیم؛ نباید طوری باشد خدایی ناکرده ما مدیون بشویم به آن کسی که در مجلس نشسته! همان‌گونه که باید حواسمان باشد از مرز ابتکار و نوآوری به سمت بدعت‌گذاری حرکت نکنیم.»

دستمزدی که به ما می‌دهند به آن صله می‌گویند. صله یک نوع هدیه است که از زمان امام صادق (علیه السلام) که ایشان روضه می‌گرفتند به روضه‌خوان‌ها تعلق می‌گرفت. عرف مداحی و هیئت‌داری این است که روضه‌خوان روضه بخواند و وظیفه‌اش این است که در روضه سیدالشهدا (علیه السلام) کم نگذارد و کسی که او را به عنوان مسئول هیئت دعوت کرده هم باید به وظایف خودش عمل کند. اما این نکته جالب است که بدانید ما می‌خوانیم و صاحب هیئت شخص دیگری است چه به ما صله بدهند و چه ندهند برنده ما هستیم! به اصطلاح مداحی برای مداح یک بازی و میدان‌داری برد برد است. بنده و بسیاری از دوستان این نوع نگرشی داریم اما این که مطرح می‌شود مداحان ما نجومی می‌گیرند این همان چیزی است که سوءاستفاده‌گران به دنبال ایجاد چالش در هیئت‌ها و آسیب‌رساندن به معنویت مردم هستند.

• هیئت علمدار یکی از هیئت‌های مطرح مشهد است که سال‌هاست به عنوان مداح این هیئت مطرح هستید. ضمن اشاره به این هیئت بفرمایید فضای هیئت‌های مشهد را چطور می‌بینید؟

هیئت علمدار از سال ۸۱ همزمان با شام رحلت حضرت ام‌البنین (علیها السلام) برپا شد؛ خوشبختانه هیئت‌های ما نه ادعایی دارند و نه هیئت‌مان وابسته به جایی است. خودمان به صورت خودجوش هزینه‌های هیئت را تأمین می‌کنیم. خوشحالیم که این روزها بیش از مواقع قبل به هیئت‌های شهرستان‌ها اهمیت می‌دهند چرا که رسانه‌ها گسترش بیشتری پیدا کرده‌اند و روزگاری انگار هیئت فقط در تهران بود و بس! امروز مداحان و وعاظ شهرستان‌ها را هم تهرانی‌ها دعوت می‌کنند و این نشان از گسترش هیئت‌های ما و نگاه سراسری به جریان هیئت‌های ما دارد. توسعه رسانه‌های مذهبی به گسترش و توسعه هیئت‌های مذهبی کشور هم کمک می‌کند.

• خود شما بیشتر با چه چیز گریه می‌کنید؟ نوحه خاصی یا صدای کسی؟

جالب است بدانید اولین روضه‌ای که گوش کردم روضه حاج منصور ارضی بود که روضه حضرت زهرا (علیها السلام) را خواندند. چون من خودم علاقه بسیاری به روضه حزن‌انگیز حضرت زهرا (علیها السلام) دارم اکثر اوقات یاد شعر «سرمایه محبت زهراست دین من؛ من این دین خویش را به دو دنیا نمی‌دهم»، می‌افتم.

• آیا شما به دنبال کردن مسائل سیاسی روز اعتقاد دارید؟

حتما مداح باید با روز حرکت کند و عقب‌تر از اتفاقات و مسائل سیاسی روز نباشد. اما ما بیش از هر چیزی وظیفه دارم تبعیت از ولایت فقیه و یاری رساندن به حضرت آقا را به جوانان هیئت‌مان بیاموزیم. حالا این کار می‌تواند در موعظه، شعر و نوحه باشد. ولایت‌مداری یک اصل است که امروز نباید در میان جوانان هیئت‌ها ما به آن بی‌توجهی شود.

• به نظر شما وظیفه مداح امروز ما و دغدغه امروز مهدی اکبری چیست؟

وظیفه ما روشنگری و بصیرت‌افزایی است و جوان را با امام حسین (علیه السلام) رفیق کنیم. حقانیت حضرت علی (علیه السلام) را به مردم بشناسانیم. وظیفه ما این است که به مردم بگوییم چرا علی خانه‌نشین شد و نگذاریم دوباره تقیف‌های تکرار شود و علی خانه‌نشین شود و به جوان بفهمانیم از یک جا شروع کنید چه بهتر که این شروع از نماز اول وقت باشد. کسی پای منبر ما می‌نشیند به او بگوییم هیچ کس برای تو پدر و مادر نمی‌شود حتی اگر مانع هیئت رفتن تو شدند! با آنها بدخلقی نکنید و تعظیم و تبعیت از پدر و مادر را هم به آنها بیاموزیم. توأمان با این یادآوری‌ها بگوییم هر چه داریم و این هیئت‌ها با صلابت برگزار می‌شود به برکت یک رهبر اندیشمند و شجاعی است که خودش از سلاله زهراست. تنها کشور ماست که رهبرش روضه فاطمیه می‌گیرد. وقتی رهبرمان می‌فرمایند بصیرت داشته باشید و بر وحدت و برادری تأکید دارند در عین حال روضه فاطمیه می‌گیرند این یک کیاست و دیانت بالقوه‌ای است که نیازمند آموزه فراگیری دارد؛ جوانان ما بیش از پیش فرا بگیرند و از آن بهره لازم را ببرند. دغدغه امروز مهدی اکبری هم این است که مسئولیتی را که بر دوش ما گذاشتند، بتوانیم به نحو احسن انجام بدهیم و خودم سعی کنم عنایتی را که حضرت سیدالشهدا (علیه السلام) به من ارزانی داشته، خراب نکنم.

بیاموزند. نگاه صرف به معروفیت به نظر من انسان را بیشتر از دامن معرفت و علم به ستایشگری و اصول مداحی دور می‌کند و بدون مقدمه مداح جوان و ناپخته را وارد حواشی این حرفه می‌کند. توصیه بنده این است که اگر استادی در شهرستان دارند حتما در کلاس‌های این استاد شرکت کنند. قبل از مداحی بیش از هر چیزی به بحث خودسازی و اقامه نماز اول وقت اهتمام بورزند؛ می‌دانید اخلاق و معرفت در هر کاری اولویت بیشتری دارد. شما بهترین‌های دنیا را داشته باشید وقتی اخلاق نداشته باشید، انگار یک باطن تهی دارید. حالا برخورداری از این ذات حسنه و مکارم اخلاق ویژه کار مداح را در راستای تعمیق معنویت جلو می‌اندازد در غیر این صورت در بحث روضه‌خوانی و مداحی با چالش همراه می‌کند.

• اصلا به واژه آسیب‌شناسی در مداحی اعتقاد دارید و از نظر مهدی اکبری انحراف در مداحی وجود دارد؟

انحراف در همه چیز وجود دارد. شیطان برای هر کسی به شیوه و مسیر خودش وارد می‌شود و بر او رسوخ می‌کند. ما مداحان باید بیش از مشاغل و افراد دیگر مراقبت انجام دهیم، چون منتسب به حضرت سیدالشهدا (علیه السلام) هستیم اگر خطایی از ما سر بزند برخی سوءاستفاده‌گر و چالش‌انداز در عرصه دین، منتظر هستند این خطاها را با حربه‌های تبلیغی خود برجسته کنند و به دین ما ضربه بزنند. در واقع آسیب و انحراف در مداحی و هیئت‌های ما تبعات سنگینی برای بی‌دین کردن مردم ما دارد. از این بابت مسئولیت ما بسیار سخت و سنگین است. باید سعی کنیم یکسری مراقبت‌هایی داشته باشیم و پای درس اخلاق علما بنشینیم که بسیار کارساز و راهگشاست. من خودم سعی می‌کنم پای منبر کسانی را که قبول دارم، بنشینم و از مواعظ آنها بهره ببرم.

• شما که زانو زدن پای منبر وعاظ تأثیرگذار را جزو اصول مداحی خود می‌دانید، فکر می‌کنید ارتباط مداح با علما چقدر می‌تواند به رشد و نمو ستایشگر ما کمک کند؟

بسیاری از واعظین ما سخنان پرمحتوا، اصولی و عقلانی دارند که هدایتگر هستند و برای مداح ما کاربردهای بسیار غنی دارد. باید بدانیم میان حق و باطل چه زوایا و ابعاد پنهانی وجود دارد که گاهی اوقات چه قدر فرد دچار اشتباه محاسباتی می‌شود و یک عمر برای او پشیمانی دارد. استفاده از بیان راهگشای علما و واعظین ما بسیار می‌تواند برای مردم به خصوص مداحان ما مؤثر باشد.

• دستمزدهایی که برخی مداحان می‌گیرند دستخوش تحرکات یکسری از سایت‌های ضدانقلاب و شائبه‌هایی است که در جامعه مطرح می‌شود. درست است که می‌گویند مداحان معروف دستمزدهای هنگفتی می‌گیرند؟

چاپ دوم کتاب «وحدت اسلامی در نگاه اهل بیت (علیهم‌السلام)» نوشته آیت‌الله شیخ حسین الرضای (عالم برجسته عربستان) از سوی دفتر نشر معارف روانه بازار کتاب شد. این کتاب که به همت حجت‌الله فسنگری و ام‌البنین قرظلسفلو، پژوهشگران دانشگاه حکیم سبزواری ترجمه شده، از ۹ فصل از جمله برخی عوامل اختلاف امت، وحدت امت مایه اقتدار، نقش پیامبر اکرم (ص) در اتحاد امت اسلامی، نقش امام علی (علیه‌السلام) در برقراری اتحاد میان مسلمانان، تلاش امام حسن (علیه‌السلام) برای اتحاد مسلمانان، نقش امام حسین (علیه‌السلام) در وحدت مسلمانان، تشکیل شده است.

حضور در جبهه

حاج رضا یعقوبیان، کارمند نیروی هوایی بود ولی به عنوان مداح بارها به جبهه می‌رفت و یکی، دومه می‌ماند تا برای رزمنده‌ها، مداحی کند، البته در ستاد پشتیبانی جنگ هم فعالیت می‌کرد. می‌گوید: «گاهی بعد از نماز صبح، سنگر به سنگر می‌رفتیم با این که زیر آتش بود، شاید همان روز در ۳۰ یا ۴۰ سنگر رزمندگان، مداحی می‌کردیم.» او توضیح می‌دهد: «آن زمان مداحان توسط استادان فن همچون حاج منصور ارضی یا حاج آقای سازگار، به ستاد جبهه و جنگ، معرفی و از آن طریق به جبهه‌ها اعزام می‌شدند. در مناطق جنگی هم به مناسبت‌های مختلف اجرای مداحی داشتیم. گاهی قبل از عملیات، برنامه ذکر مصیبت و مدح اهل بیت (علیهم‌السلام) برای تهییج نیروها برگزار می‌شد تا بیشتر حال و هوای معنوی پیدا کنند. گاهی هم زیر آتش نبود و شرایط آرام بود برای این که روحیه در رزمندگان ایجاد شود و از نظر معنوی هم آمادگی بالاتری پیدا کنند، نوحه‌خوانی و مداحی اجرا می‌شد که بسیار هم تاثیرگذار بود.»

مداحان، پا به پای رزمندگان در سنگرهای حق علیه باطل، حضور داشتند از همه شهرها، بویژه تهران، مشهد، اصفهان و شیراز که مداحان بیشتری داشتند به جبهه‌ها می‌رفتند. این مداح پیشکسوت با بیان خاطراتی از دوران دفاع مقدس، یادآور می‌شود: «به یاد دارم در عملیات والفجر ۸ صبح روزی که رزمنده‌ها جمع شده بودند، دو سه ساعت قبل از عملیات، وقتی شروع کردم به خواندن، آنچنان حال و هوایی بین رزمنده‌ها ایجاد شد که اصلاً متوجه نشدند به خط مقدم نزدیک شده‌ایم، هیچ وقت فراموش نمی‌کنم یکی از رزمنده‌ها چنان تحت تاثیر قرار گرفت که اشک چهره‌اش را پوشانده بود و به عنوان اولین نفر در آن عملیات به شهادت رسید. وقتی او را به بیمارستان صحرایی آوردند، در آغوش من بود و تا زمانی که چشمانش بسته شد، ذکر ابا عبدالله الحسین (علیه‌السلام) بر لبانش جاری بود.»

جذب مستمع به هر قیمتی نباشد

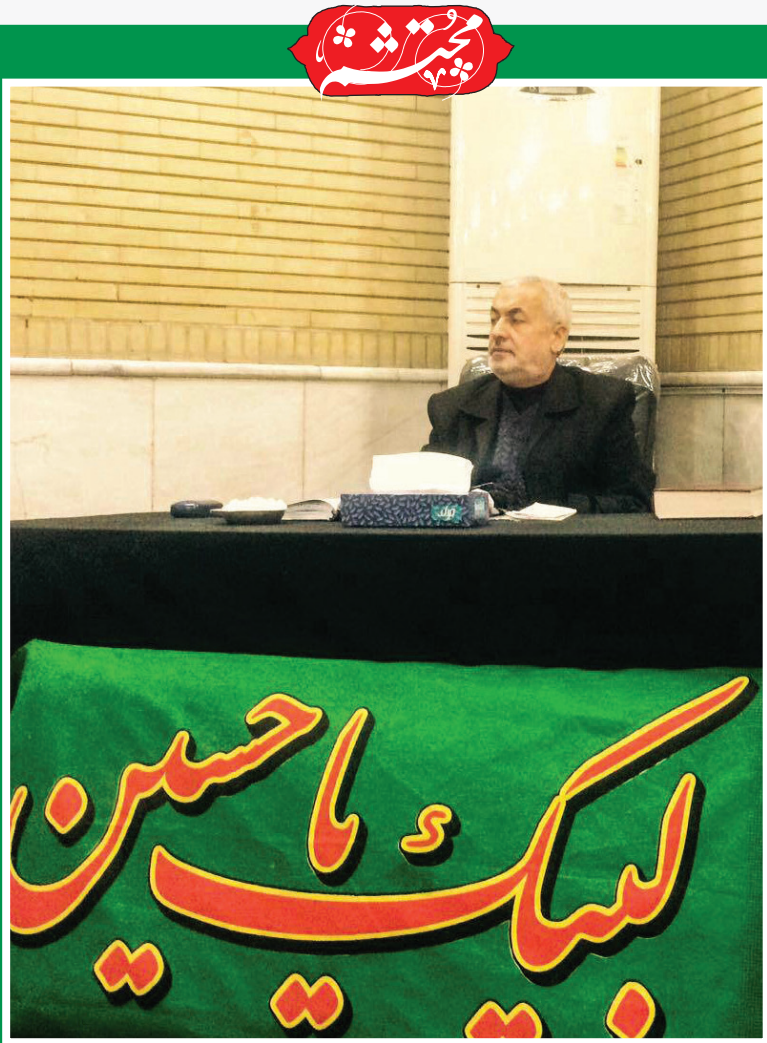
جنس مداحی‌های قدیم با الان چه فرقی کرده؟ آیا خلوص مردم قدیم بیشتر بوده است؟ یا نه اشکال در جای دیگری است؛ یعقوبیان در این باره می‌گوید: «الان هم مستمعان همان خلوص را دارند اما برخی مداحان جوان، به‌خاطر کم‌تجربگی و نداشتن استاد، مشکلاتی را برای خودشان و جامعه ایجاد می‌کنند، ضمن این که بانیان و کسانی که مجالس را برگزار می‌کنند به شرایط دامن می‌زنند یعنی مداحی را دعوت می‌کنند که به هر طریقی فقط دنبال جذب جوان‌ها باشد تا تعداد حاضران در مجلس‌شان زیاد شود، در چنین مجلسی شاید شور حسینی باشد اما شور حسینی کم‌رنگ است. قدیم‌ها، بانی‌های مجالس، مداحان و شعرا کنار هم بودند و این همراهی باعث شده بود که در راه اهداف انقلاب قدم بردارند ولی الان این همبستگی رنگ باخته است.»

او درباره این که چرا شعور در بین برخی مداحان کمتر مورد توجه است، تاکید دارد که مداحان باید پای منبر علما بنشینند و در کشان را از قیام امام حسین (علیه‌السلام) و مکتب اهل بیت (علیهم‌السلام) بالا ببرند. این شاعر آیینی می‌گوید: «در بین شعرای جوان می‌بینید کسانی که در محضر استادان فن، شاگردی کردند وقتی اشعارشان را در محضر رهبری می‌خوانند، چه اشعار پر محتوا و به روزی می‌سرایند یعنی رهنمودهای حضرت آقا را در شعرهایشان لحاظ کرده‌اند اما کسانی که تحت نظر استادی نیستند و مقداری طبع شعر دارند و خودرو بار آمده‌اند، اشعاری می‌گویند که گاهی در شأن اهل بیت (علیهم‌السلام) نیست. در بین مداحان هم چنین است، گاهی می‌بینید که در برخی محافل و مجالس، شور هست ولی آن شعور لازم نیست که اگر مستمعی در آن مجلس بود، از نظر فکری و اخلاقی تغییر کند.»

او از مداحانی گله دارد که بدون بررسی، شعری را می‌خوانند در حالی که شاعر و مداح باید در کنار هم باشند. البته مشهدالرضا نسبت به این ماجرا، حساسیت بیشتری دارد و حساسیت پیشکسوتان مداحی باعث شده که مداحان جوان از نظر درک شعری ارتقا یابند، ضمن این که شعرای آیینی خوبی در این شهر تربیت شده‌اند.

لطف امام رضا (علیه‌السلام) شامل حالم شد

ماجرای شعر گفتن و طبع شاعری حاج رضا یعقوبیان هم به دوران جبهه و جنگ برمی‌گردد، زمانی که به منطقه می‌رفت و براساس نیاز وقت، چون شعرا و شعرهایشان در دسترس نبود، همانجا شعرهایی را می‌سرود. زمانی هم که در سال ۷۵ از تهران به مشهد آمد و با امام رضا (علیه‌السلام) مجبور شد به برکت وجود حضرت، وضعیت شعر گفتنش بهتر شد.

حاج رضا یعقوبیان از ستایشگران شهید پیشو
آسپهنای مداحی و دانش‌ساز استگاه می‌داند

دست مداح جوان را در دست پیر غلامان بگذاریم

ملیکا وظیفه‌شناس

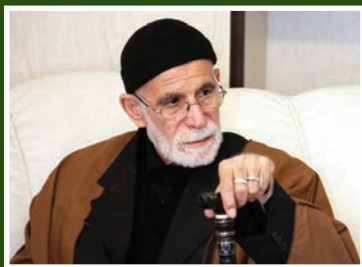
اهل تهران است اما ۲۱ سال پیش، اتفاقات جوری رقم خورد که او را ساکن و دلبسته مشهد کرد. حاج رضا یعقوبیان که اکنون ۶۱ ساله است، از ۲۰ سالگی وارد عرصه مداحی شده یعنی چهار دهه پیش. می‌گوید: «پدرم، مداح بود و صدای بسیار خوبی داشت، خواندن ایشان باعث شد که به مداحی گرایش پیدا کنم. به گفته او قبل از پیروزی انقلاب، مشکلات زیادی پیش روی مداحان و ذاکران اهل بیت (علیهم‌السلام) وجود داشت. تعریف می‌کند: گاهی برای این که شعر خوبی پیدا کنیم از تهران به قم و حتی به کاشان می‌رفتیم تا از شعرای خوب، شعر بگیریم ولی بعد از شکوفایی انقلاب، شرایط خیلی بهتر شد. وقتی هم دفاع مقدس آغاز شد، اوج شکوفایی مداحی اهل بیت (علیهم‌السلام) را شاهد بودیم و شعرای انقلابی، اشعار بسیار زیبایی را سرودند.» ساعتی با او به گفت‌وگو نشستیم تا هم از خودش برآیمان بگویید و هم از دغدغه‌هایش.

حجت‌الاسلام والمسلمین سیدابراهیم رئیسی در جمع حرم مطهر رضوی، خدمت در بارگاه ملکوتی حضرت رضا (علیه السلام) را موهبتی الهی و افتخاری بزرگ خواند و اظهار کرد: در نگاه اسلام خدمت به دیگران نه برای منفعت شخصی و نه آرامش درونی؛ بلکه تنها برای خداوند و رضایت حق تعالی است. از منظر دین، خدمت به دیگران تنها با هدف رضایت الهی است و منافع شخصی و رسیدن به آرامش درونی مطرح نیست. گره‌گشایی از کار دیگران و خدمت به مردم از مصادیق خدمت به حضرت رضا (علیه السلام) است که موجب رضایت الهی و ارتقا و عروج معنوی انسان می‌شود.

حاج
غلامرضا
سازگار

با «سین سین کردن»
کسی مداح نمی‌شود

بسیاری از پیشکسوتان مداحی و پیرغلامان حسینی، در خاطر ایشان از وجود یک یا چند استاد یاد کرده‌اند که در آموختن علم و ادب مداحی، راهنماییشان بوده‌اند. آسیبی که امروز مداحان جوان را تهدید می‌کند، نداشتن درک حضور در محضر یک استاد است. استادی که به او بیاموزد شور خالی از شعور، جز خسته کردن تارهای صوتی، فایده دیگری ندارد. حاج غلامرضا سازگار از مداحان و شاعران آیینی پیشکسوت کشورمان معتقد است که با «سین سین کردن» کسی مداح نمی‌شود. او بر شاگردی کردن مداحان جوان در محضر استادان باتقوا تاکید دارد، استادی که مطالعه مقتلی و شیعی قوی داشته باشد، زحمت کشیده باشد و آنچه را از دیگران آموخته حفظ کرده و با تجربه باشد. همچنین باید به شاگرد سختگیری کند. او تعریف می‌کند: «هرحوم حاج احمد صالح می‌گفت دو سال از استادی شعر می‌گرفتم می‌گفت حق خواندن نداری فقط باید حفظ کنی. یک بار به من در بازار گفت برو نوحه بخوان. من نوحه جدید دستم بود. روی چارپایه رفتم که از رو بخوانم مرا از چارپایه پایین انداخت.» سازگار همچنین به حفظ ادب در محضر استاد اشاره کرده و یادآور می‌شود: «یک پیر صدایش از دست رفته و نمی‌تواند مجلس را اداره کند. یک جوان خوش صدا هم آمده و مجلس را قبضه می‌کند. جوان اگر بخواهد صدای او را به خاطر پیر خراب کند که مجلس امام حسین (علیه السلام) را خراب کرده ولی می‌تواند بد دلجویی و احترام و بوسیدن دست آن پیرغلام و گفتن جملاتی از این دست که «ما هر چه داریم از اینها داریم» هم مجلس را درست پیش ببرد و هم پیر غلام خراب نشود. من در جوانی یک بار در مقابل یک پیر، شش‌دانگ صدای او را به کار گرفتم. این پیر مرد سرفراکنده بیرون رفت. من بعد از آن شش ماه صدایم گرفت. به طوری که ناامید و مأیوس شده بودم. توبه کردم و از خدا خواستم نادانی من را ببخشد تا دوباره صدایم باز شد. انسان تا توانایی دارد، دانایی ندارد. دانایی که پیدا شود، توانایی را از دست می‌دهد. از جوانان می‌خواهم تا توانایی دارند به دانایی مراجعه کنند.»

یعقوبیان که بازنشسته نیروی هوایی است، ماجرای آمدنش به مشهد را لطف امام رضا (علیه السلام) می‌داند و تعریف می‌کند: «خودم را زودتر بازنشسته کردم اما گفتند که باید برگردید و نمی‌خواستیم برگردیم. دوستی گفت می‌توانید بگویید که مرا منتقل کنید مشهد و چون پرسنل خاصی را می‌فرستند مشهد، احتمالاً نیاز به شما نداشته باشند، نوشتیم مرا منتقل کنید مشهد. چند روز بعد که نامه را گرفتم دیدم نوشته‌اند بروید مشهد. روز قبل از تاسوعای سال ۷۵ با خانواده به مشهد آمدم و لطف امام هشتم از همان لحظه اول شامل حالم شد. طی دو ماه محرم و صفر که در مشهد بودم، به اندازه کسی که ۲۰ سال در این شهر زندگی کرده، جا افتادم. همراه با خانواده به شهر علی بن موسی الرضا (علیه السلام) آمدم، ساعت ۶ صبح بود که به مشهد رسیدیم، خانواده‌ام به زائرسرای نیروی هوایی رفتند، ساعت ۱۰ صبح حاج خانم تماس گرفت که بنده خدایی آمده، در زده و گفته که چند نفر هستید؟ گفتیم پنج نفر و به تعداد اعضای خانواده، دعوتنامه مهمانسرای حضرت داده است. ظهر اولین روزی که به مشهد آمدم، در مهمانسرای حضرت دعوت بودیم و با اشک شوق، غذای حضرت را می‌خوردیم.»

او همزمان با کار در نیروی هوایی، عشقش را که مداحی بود هم ادامه داد، مدتی را در عقیدتی سیاسی فعالیت کرد و همین باعث شد مطالعه‌اش را درباره سیره اهل بیت (علیهم السلام) بیشتر کند. یعقوبیان می‌گوید: «همان سال‌ها در حوزه هنری سازمان تبلیغات، مشغول به تدریس مداحی شدم و اولین کلاس‌های مداحی را در استان خراسان رضوی برگزار کردیم، البته کلاس‌ها به تدریج، دارای طرح درس شد.» او ادامه می‌دهد: «گاهی در طول روز، صبح‌ها سرکار بودم و عصرها، دو تا سه کلاس آموزش مداحی داشتم. آن موقع مقتل خوانی، شناخت شعر و فنون مداحی را تدریس می‌کردیم و مثل الان، اینترنت نبود، گاهی برای گرفتن منابع، حضوری به تهران می‌رفتیم و برخی منابع و طرح درس‌ها را از حاج آقای سازگار می‌گرفتم.»

این پیر غلام اهل بیت (علیه السلام) که همچنان تدریس و آموزش مداحی را دنبال می‌کند، می‌گوید: «سال ۸۳ بازنشسته شدم و ۱۳ سال است که فقط به امور مداحی مشغولم. طی سال‌ها هم یکی دو کتاب از اشعار خودم یا گردآوری اشعار دیگران را دارم، ضمن این که در کلاس‌های آموزش مداحی در شهرهای مختلف شرکت می‌کنم. در بعثه رهبر معظم انقلاب هم مسئولیت مصاحبه مداحانی را دارم که برای عتبات انتخاب می‌شوند.»

مداح باید شغل داشته باشد

بسیاری بر این باورند که کاسبی از آسیب‌های مداحی است. یعقوبیان از این موضوع انتقاد دارد و می‌گوید: «بیشتر مداحان، شغلی برای خودشان انتخاب نمی‌کنند و به کسب درآمد از این راه فکر می‌کنند. در واقع فقط ته صدایی دارند و اکثراً هم تقلیدی می‌خوانند، وقتی بانی‌ها به آنها بهایی بیش از حد ظرفیت‌شان می‌دهند، دنبال شغل دیگری نمی‌روند با این که بسیاری از آنها تخصص‌های بسیار خوبی دارند. بسیاری از مداحان پیشکسوت هم معتقدند که مداح باید، شغل دیگری داشته باشد تا از آن راه معیشت‌اش بگذرد. وقتی مداحی، شغل دارد کمتر سراغ کاسبی می‌رود و در بسیاری از موارد، پول هم نمی‌گیرد یا حتی خجالت می‌کشد که از بانی پاکت بگیرد، جوان‌های باصفایی از این دست در بین مداحان، کم نداریم و جای امیدواری است.»

او با تاکید بر این که باید جوان‌ها را بیشتر کنار خودمان جمع کنیم و نظراتشان را بپرسیم، می‌گوید: «باید مداح جوان را طرد کرد، بسیاری از مشکلات به دست همین جوان‌ها حل می‌شود. باید ادبیات مشترک و گفتگویی واحد بین پیشکسوتان مداحی و مداحان جوان به وجود بیاید چون گاهی جوان‌ها از سر ناآگاهی، کاری را می‌کنند، بسیاری از آنها استاد نداشته‌اند که ادب را بیاموزند، ته صدایی داشتند و کار تقلیدی می‌کردند.» یعقوبیان تعریف می‌کند: «در کلاس‌های آموزشی به فراگیران می‌گویم که برایم بخوانید، اولین چیزی که می‌خوانند شورخوانی است چون با شاعران و شعر آیینی آشنا نیستند، چون استاد نداشته‌اند. اگر دست این جوان‌ها در دست استادشان باشد و از طرف دیگر، عملکرد بزرگ‌ترها طوری باشد که این جوان‌ها، جذب اخلاقی‌شان شوند نه این که آنها را طرد کنند، بسیاری از آسیب‌های مداحی رفع می‌شود. عملکرد بزرگان مداحی باید طوری باشد که جوان‌ها به سمت آنها کشش پیدا کنند، حتی اگر جوانی، کمی آسیب دارد نباید طردش کنیم بلکه باید او را دعوت و راهنمایی کرد. البته صبوری جوان‌ها هم کم شده است و دوست دارند که زود به شهرت برسند. هیچ وقت فراموش نمی‌کنم که ما در جوانی، از تهران به قم می‌رفتیم تا بتوانیم صبح جمعه، ۲ ساعت از محضر استادمان استفاده کنیم ولی الان جوان‌ها می‌خواهند سریع به نتیجه برسند و مشهور شوند.»

دانشگاه بین‌المللی امام رضا (علیه السلام) در نوزدهمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب ناشران جهان اسلام و هشتمین نمایشگاه ملی کتاب دفاع مقدس حضور یافته و در آیینی دو اثر منتشر شده خود را رونمایی و معرفی کرد. کتاب «مهندسی محیط زیست؛ مبانی نظری و کاربردهای عملی» و «ریاضی مقدماتی» عناوین این آثار است که در ششمین روز از برگزاری این نمایشگاه و طی مراسمی رونمایی شد.

نشانی

با «حسین حسین» داریم پیر می شویم

یکی از سنت‌های زیبای هیئت‌های قدیمی گرفتن عکس یادگاری با کتیبه و پرچم هیئت بوده که در این سال‌ها فراموش شده است. پیشنهاد می‌کنیم دست به کار شوید و پس از پایان مجلس تان یک عکس یادگاری دسته‌جمعی بگیرید و برای «چهارده» ایمیل کنید تا در همین صفحه منتشر شود.

qudsonline14@gmail.com

سجده شکر

مدیریت صدا در هیئت‌ها

استفاده از آکو و سیستم‌های قوی صوتی در مراسم مختلف، از جمله مراسم عزاداری، رواج نامناسب و نایجابی پیدا کرده است. هیئت‌های عزاداری تصور می‌کنند با استفاده از این امکانات ابهت و شکوه فعالیت خود را بیشتر نشان می‌دهند، در صورتی که صدای طبیعی انسانی، زیباتر و دلنشین‌تر است. نوحه‌سرایان به مردم فرصت دهند که اشعار را خودشان تکرار کنند. در حین تکرار مردم، وقتی نوحه‌سرا با استفاده از صدای قوی دستگاه‌ها، با صدای طبیعی مردم همراه می‌شود، به دلیل غلبه صدای دستگاه‌ها بر صدای عادی مردم، عملاً انگیزه آنان برای همراهی کاهش می‌یابد. یک مشکل اساسی در سیستم‌های صوتی، عدم تسلط استفاده‌کنندگان به کاربری دستگاه‌هاست. این دستگاه‌ها صدا را تقویت می‌کنند، تا حدی که همه به راحتی بشنوند؛ نه این که شدت صدا به حدی افزایش پیدا کند که آزار دهنده باشد! اگر چه هیچ کس به خاطر احترام به نوع مراسم، به خود اجازه اعتراض نمی‌دهد. کسانی که روزهای انقلاب را به خاطر دارند، می‌دانند که ابهت و عظمت راهپیمایی‌ها با هم‌آوایی و هم‌صدایی مردم بود و از امکانات صوتی موجود، کمتر استفاده می‌شد. بنابراین، وضع مقرراتی برای محدودیت در کاربرد دستگاه‌های صوتی ضرورت دارد. اگر در هیئت‌های هفتگی شرکت می‌کنید، درست است که قلیتان برای اهل بیت (علیهم‌السلام) می‌تپد، اما گاه در همسایگی و مجاورت مساجد و تکایا افراد پیر یا مرضی زندگی می‌کنند که نیاز به آرامش و استراحت دارند بنابراین در همه حال در استفاده از ابزارهای صوتی، مراعات حال دیگران را داشته باشید.

هیئت محبان سیدالشهدا (ع) / شب هشتم محرم الحرام ۱۴۳۸ پرچم گنبد حضرت عباس (ع)

یادداشت

مناجاتنامه

ای آن که از خیانت‌های چشم آگاه است و از پنهانی‌های دل باخبر!
ای آن که آینده را می‌داند و نیامده را می‌شناسد!
ای آن که او را جز او نمی‌شناسد و از او جز او خبر ندارد!
ای آن که زمین را از آب آبیشت و هوا را با آسمان مسدود کرد!
ای کسی که مهربان‌ترین نام‌ها و کریم‌ترین اسم‌ها از آن اوست!
ای بردارنده و برطرف‌کننده غم و اندوه و ابتلا از ایوب!
ای بازدارنده دست‌های ابراهیم از ذبح فرزند ارجمندش!
فرزندی که در نهایت عمر و منتهای پیری نصیبش شده بود.
ای آن که دعای ذکر را را مستجاب کرد و بچی را بدو بخشید،
و او را تنها و بی کس فرو نگذاشت!
ای آن که بونس را از شکم ماهی نجات داد!
ای آن که دریا را برای بنی اسرائیل شکافت و نجاتشان داد و فرعون و سپاهیان را غرقه ساخت!
ای آن که با دها را بشارت دهندگان و طلایه‌داران باران رحمت خویش قرار داد!

سیدمهدی شجاعی

چهارده + ضمیمه هفتگی روزنامه قدس

ویژه هیئت‌ها و محافل مذهبی
مدیر مسئول: ایمان شمسایی

دبیر ویژه‌نامه: رضا صیادی
طراح ناماره: محمد صدیقی

با همکاری مؤسسه فرهنگی هنری عقیق www.aghigh.ir

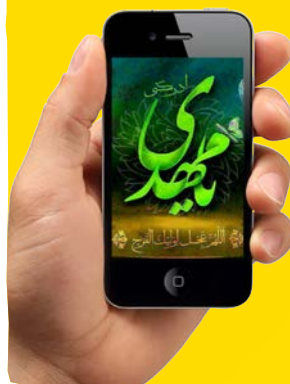
www.qudsonline.ir

پیشرو

اپلیکیشن

منتخب ادعیه امام زمان

ارتباط و توسل به حضرت مهدی، از جمله کارهایی است که ما مسلمانان انجام می‌دهیم، اما شاید به تمام دعاهایی که به حضرت مهدی (عج) مرتبط می‌شود آشنایی نداشته باشیم. از این رو، نرم‌افزار منتخب ادعیه امام زمان را برایتان معرفی می‌کنیم. این برنامه شامل دعای عهد، زیارت آل یاسین، دعای فرج، دعای سلامتی امام زمان (عج) و صلوات ضراب اصفهانی است. می‌توانید با مراجعه به هر ادعیه، متن عربی همراه با اعراب کامل و همچنین ترجمه کاملاً فارسی دسترسی پیدا کنید.

کتاب

مردان و رجزهایشان

کتاب «مردان و رجزهایشان» شامل رجزهای شهیدان کربلا در روز عاشورا است که توسط سید مهدی شجاعی جمع‌آوری و ترجمه شده است. علاوه بر متن و ترجمه رجزها، توضیحات و شرح حال مختصری هم درباره صاحبان رجزها آمده است. در مقدمه این کتاب می‌خوانیم: معمولاً رجز خواندن در میدان جنگ، ویژه خاضان و بلندرتبگان اجتماع بود و عوام نوعاً از رجزخوانی بی‌نصیب بودند. از افتخارات سپاه امام حسین (علیه السلام) در کربلا همین بود که از خواص و عوام هر دو در میدان رزم عاشورا رجزهایی روایت شده است. این از آن روست که همه آنچه در خواص یاران حضرت مایه افتخار شمرده می‌شد، وابسته ارزش‌های معنوی و شرافت روح ایشان بود و خواندن این کتاب را از دست ندهید.

کانال تلگرام

از قبر تا قیامت

یکی از نکاتی که باید در ذهن داشته باشیم، فکر کردن به مرگ است که بعضاً آن را فراموش می‌کنیم. اما اگر هر روز به این موضوع فکر کنیم که قرار است روزی در این دنیا نباشیم، بسیاری از مشکلات زندگی مادی به خودی خود حل می‌شود، چرا که در اثر فکر کردن به آن دنیا، اندیشه انسان جنبه‌های دیگر به خود می‌گیرد و دیگر محدود به مادیات نیست بلکه زوایای دیگری را در خود جای می‌دهد. عرفان نیز در دستورالعمل‌های خود هیچ‌ذکری را به اندازه ذکر مرگ و یادآوری عوالم پس از آن، در اصلاح نفس مؤثر نمی‌دانند. در این کانال، نیز به مواردی این چنینی اشاره شده است که با عضویت در آن به نشانی <https://t.me/bademot> می‌توانید از مطالب آن بهره‌مند شوید.

